

**SPECYFIKACJA TECHNICZNA -
NADZÓR PRZYRODNICZY****I. Zadanie:****„Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie lubuskim na dk
92 w miejscowości Brójce w ramach PBDK-Program Likwidacji Miejsc
Niebezpiecznych polegająca na rozbudowie drogi krajowej
od km 60+760 do km 62+560”****II. Cel prowadzenia nadzoru przyrodniczego:**

Celem nadzoru przyrodniczego jest kontrola i nadzór nad wykonywanymi pracami budowlanymi, tak aby zadanie było realizowane zgodnie z przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody oraz właściwymi decyzjami administracyjnymi. Ponadto nadzór przyrodniczy ma na celu ograniczenie strat w środowisku.

III. Zakres nadzoru przyrodniczego w ramach prowadzonych prac budowlanych:

1. Rozpoznanie w granicach objętych inwestycją stanowisk, siedlisk, szlaków migracji, miejsc rozmnażania lub czasowego przebywania gatunków wymienionych, w poniżej wyszczególnionych Rozporządzeniach Ministra Środowiska, które są zagrożone bądź też mogą zostać zniszczone w trakcie realizacji zadania:
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014.1408),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2014.1409),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2016.2183),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U.2014.1713 j.t.),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011.25.133 zał. ze zm.).
2. Zaproponowanie, po konsultacji z Zamawiającym, ewentualnych działań ochronnych zapobiegających negatywnym skutkom prac budowlanych.
3. Kontrola realizacji, przez Wykonawcę robót budowlanych zaleceń ochronnych, w przypadku konieczności ich stosowania.
4. Prowadzenie dziennika obserwacji, dokonywanie wpisów potwierdzających obecność na terenie budowy.
5. Uzgadnianie z Zamawiającym możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych lub dodatkowych, w stosunku do przewidzianych w dokumentacji projektowej.
6. Udział w wybranych komisjach i naradach technicznych na prośbę Zamawiającego.
7. Pomoc w uzyskiwaniu wszelkich dodatkowych opinii i uzgodnień potrzebnych przy wprowadzaniu rozwiązań zamiennych i dodatkowych.
8. Opracowanie wniosku o uzyskanie zezwolenia odpowiedniego organu na odstępstwa od zakazów określonych przepisami ustawy o ochronie przyrody, oraz uzyskania zgody właściwego organu ochrony przyrody, w przypadku gdy zajdzie taka potrzeba. Dodatkowo Wykonawca zobowiązany jest do realizacji

wszystkich obowiązków nałożonych przez organ w wydanych zezwoleniach na czynności podlegające zakazom (zgodnie z art. 56 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

9. Przeniesienie gatunków chronionych z pasa drogowego realizowanego zadania zgodnie z uzyskanymi zezwoleniami.

10. Zapewnienie, w zależności od potrzeb, konsultacji z ekspertami, w szczególności takimi jak – herpetolog, ornitolog, dendrolog, chiropterolog, entomolog, fitosocjolog, botanik, ichtiolog i zoolog etc.

11. Przed rozpoczęciem robót budowlanych oraz systematycznie w trakcie prac budowlanych sprawdzanie aktualnego stanu siedlisk i populacji gatunków w promieniu 100 m od wytyczonego terenu inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem występowania siedlisk przyrodniczych, roślin i zwierząt chronionych w celu prawidłowego wypełnienia w szczególności zapisów ustawy o ochronie przyrody

12. Prowadzenie monitoringu, którego celem jest ocena wpływu prowadzonych prac budowlanych na stan siedlisk i gatunków chronionych.

13. Prowadzenie obserwacji miejsc występowania chronionych gatunków przez cały okres realizacji inwestycji (w tym głównie inwentaryzacja płazów uwzględniającą miejsca ich wędrówek); w ramach tych prac należy prowadzić dziennik obserwacji miejsc pojawiania się zwierząt.

14. Bezwzględnie reagowanie w przypadku stwierdzenia obserwowanego lub wysoce prawdopodobnego negatywnego wpływu prac na gatunki i siedliska podlegające ochronie.

15. Prowadzenie kontroli wykopów, studzienek oraz innych miejsc mogących stanowić pułapki dla zwierząt (nie rzadziej niż co 2 dni) i niezwłocznie odławianie znajdujących się w nich zwierząt oraz wypuszczanie poza obszar inwestycji; przy czym ostatnią kontrolę przeprowadza bezpośrednio przez zasypaniem wykopów, zbiorników, oczek wodnych, rowów itp.

16. Prowadzenie nadzoru ornitologicznego oraz przeprowadzenie inwentaryzacji potwierdzającej brak miejsc gniazdowania ptaków w przypadku konieczności usunięcia pojedynczych drzew w okresie lęgowym ptaków.

17. Prowadzenie nadzoru fitosocjologicznego nad prowadzonymi pracami.

18. Przestrzeganie ładu i porządku na placu budowy oraz właściwej segregacji odpadów z podziałem na odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne. W trakcie realizacji robót budowlanych teren inwestycji powinien być na bieżąco porządkowany ze szczególnym uwzględnieniem materiałów mogących wpłynąć negatywnie na otaczający teren.

19. Przekazywanie Zamawiającemu comiesięcznych sprawozdań z przeprowadzonego nadzoru przyrodniczego w trakcie prowadzonych prac budowlanych. Sprawozdanie miesięczne należy przekazywać Zamawiającemu do dnia 7 – go każdego następnego miesiąca za miesiąc poprzedni.

20. Opracowanie raportów końcowych z przeprowadzonych nadzorów przyrodniczych w ramach prac budowlanych. Końcowe raporty przyrodnicze należy przekazać w terminie do 7 dni od zakończenia robót budowlanych.

21. Prowadzący nadzór przyrodniczy zobowiązany jest do pobytu na terenie budowy, w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż 2 dni w każdym tygodniu w całym okresie trwania prac budowlanych.

Bieżący nadzór oddziaływania wykonywanych prac na przedmioty ochrony w ramach obszarów Natura 2000, zlokalizowanych na terenie remontowanego odcinka drogi krajowej i w jego bezpośrednim sąsiedztwie oraz inne formy ochrony przyrody tam występujące (np. obszar Natura 2000 PIH080001 Dolina Leniwej Obry, OChK Rynna Obrzycko-Obrzańska, pomnik przyrody dąb szypułkowy (110 lat) będący siedliskiem orlika krzykliwego w odległości ok. 1 km)

IV. Zawartość comiesięcznych sprawozdań z nadzorów przyrodniczych:

Sprawozdania z nadzorów przyrodniczych prowadzonych w ramach prac budowlanych powinny zawierać następujące informacje:

1. Stan formalnoprawny realizacji zadania (w tym m.in. wykonawca, inwestor, decyzje administracyjne, zgłoszenia, umowy wykonawcze oraz dane dotyczące osób i ich kwalifikacji pełniących nadzór przyrodniczy).

2. Opis wykonywanych robót budowlanych oraz poszczególnych działań z zakresu ochrony środowiska realizowanych w okresie objętym sprawozdaniem z wyszczególnieniem w oparciu o

jakie dokumenty te działania były prowadzone (np. decyzje administracyjne). W sprawozdaniu należy odnieść się do realizacji obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych bądź przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody, a także technologii i zakresu prac przygotowawczych, ziemnych oraz budowlanych.

3. Opis robót budowlanych oraz działań związanych z ochroną środowiska planowanych do zrealizowania w następnym okresie sprawozdawczym.
4. Opis ewentualnych zidentyfikowanych lub przewidzianych zagrożeń dla środowiska, jakie pojawiły się w okresie sprawozdawczym, podjętych działań ochronnych oraz ich skuteczności.
5. Dane fotograficzne ilustrujące podjęte działania z zakresu zabezpieczenia środowiska oraz stan środowiska w okresie sprawozdawczym.
6. Plan sytuacyjny oraz orientacyjny realizacji przedsięwzięcia.
7. Charakterystykę florystyczną i faunistyczną, kolizje z formami ochrony przyrody (kilometraż drogi, powierzchnia/ilość osobników kolizji), stwierdzone w ramach prowadzonego nadzoru przyrodniczego szlaki migracyjne zwierząt oraz siedliska zwierząt i roślin objętych ochroną gatunkową obrazującą teren realizacji przedsięwzięcia oraz formy ochrony przyrody
8. Wnioski i zalecenia.

V. Zawartość raportów końcowych z nadzorów przyrodniczych:

Każdy raport końcowy z nadzoru przyrodniczego prowadzonego w ramach prac budowlanych powinien zawierać:

1. Stan formalnoprawny realizacji zadania (w tym m.in. wykonawca, inwestor, decyzje administracyjne, zgłoszenia, umowy wykonawcze, termin rozpoczęcia i zakończenia robót budowlanych, pozwolenie na użytkowanie oraz dane dotyczące osób i ich kwalifikacji pełniących nadzór przyrodniczy).
2. Opis i zakres prac budowlanych oraz działań z zakresu ochrony środowiska.
3. Charakterystykę florystyczną i faunistyczną, kolizje z formami ochrony przyrody (kilometraż drogi, powierzchnia kolizji/ilość osobników), stwierdzone w ramach prowadzonego nadzoru przyrodniczego szlaki migracyjne zwierząt oraz siedliska zwierząt i roślin objętych ochroną gatunkową
4. Opis zidentyfikowanych w trakcie prowadzenia prac budowlanych zagrożeń dla środowiska.
5. Opis działań podjętych w celu wyeliminowania negatywnego wpływu poszczególnych inwestycji na środowisko.
6. Wnioski z podjętych działań oraz ich skuteczność.
7. Informację fotograficzną ilustrującą podjęte działania z zakresu zabezpieczenia środowiska oraz stan środowiska w okresie objętym nadzorem.
8. Plan sytuacyjny oraz orientacyjny realizacji przedsięwzięcia, obrazującą teren realizacji przedsięwzięcia oraz formy ochrony przyrody,

VI. Termin wykonania opracowań z nadzorów przyrodniczych:

Termin złożenia końcowego raportu z nadzoru przyrodniczego do Oddziału GDDKiA ustala się **w terminie 7 dni od zakończenia robót budowlanych.**

Sprawozdania miesięczne należy przekazywać Zamawiającemu do dnia 7 – go każdego następnego miesiąca za miesiąc poprzedni.

Wszystkie opracowania należy przekazywać do Oddziału GDDKiA w ilości określonej w punkcie VII niniejszej specyfikacji technicznej

VII. Forma wykonania opracowań:

1. Sprawozdanie comiesięczne z prowadzonego nadzoru przyrodniczego należy przekazywać w ilości 2 egzemplarzy w wersji papierowej oraz elektronicznej.
2. Raport końcowy z prowadzonego nadzoru przyrodniczego należy przekazać w ilości 2 egzemplarzy w wersji papierowej i elektronicznej.

VIII. Warunki odbioru opracowań:

Szczegółowe warunki odbioru prac zostały określone w umowie.

IX. Gwarancja:

Wykonane prace podlegają rocznej gwarancji.

X. Potencjał Kadrowy:

Osoba proponowana do pełnienia funkcji **Specjalista w zakresie ochrony przyrody:**

- 1) minimalna liczba osób: 1
- 2) minimalne kwalifikacje, doświadczenie i wykształcenie: wykształcenie wyższe w zakresie biologii lub geografii lub zoologii lub ochrony środowiska lub ochrony przyrody lub leśnictwa lub rolnictwa lub geologii lub architektury krajobrazu;
- 3) posiada co najmniej roczne doświadczenie zawodowe na stanowisku związanym z ochroną środowiska przy nadzorowaniu inwestycji liniowych lub
- 4) uczestniczył w przygotowaniu co najmniej dwóch opracowań w zakresie*:
 1. monitoringu/inwentaryzacji przyrodniczej (np. w odniesieniu do inwentaryzacji wzdłuż inwestycji liniowych p.: drogi, kolei), lub
 2. monitoringu/inwentaryzacji przyrodniczych terenów objętych formą ochroną przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody, lub
 3. monitoringu/inwentaryzacji przyrodniczej na potrzeby dokumentów planistycznych, lub
 4. jest autorem lub współautorem dwóch publikacji naukowych z dziedziny ochrony przyrody.

***za wystarczające do spełnienia wymagań wymienionym w pkt. 1-4 uznaje się spełnienie tylko po jednym wymaganiu z wymienionych w punkcie od 1 do 4, przy czym łącznie muszą być wypełnione co najmniej 2 wymagania.**

UWAGA:

Gdziekolwiek w Specyfikacji technicznej powołane są konkretne przepisy, normy i wytyczne, które spełniać mają opracowania projektowe, będą obowiązywać postanowienia najnowszego wydania lub poprawionego wydania powołanych przepisów, norm i wytycznych.